

14.6.2022

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijalausuntopyyntö 3.6.2022, TaV 15.6.2022

Asia: HE 76/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua lakiehdotuksesta ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen

Luonnonsuojelulain tavoitesäännökseen ehdotetaan lisättäväksi ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen. Tavoite olisi uusi ja täydentäisi nykyisen lain tavoitteita, jotta ilmastonmuutos tulisi luonnonsuojelulaissa huomioiduksi. Lakiehdotuksen perustelujen mukaan ehdotettava kirjaus ilmastonmuutokseen sopeutumisesta lain yhtenä tavoitteena konkretisoisi monimuotoisuuden vähenemisen ja ilmastonmuutoksen keskinäissuhdetta ja kytkentöjä. Perusteluissa todetaan myös, että vaikka luonnonsuojelulain ensisijaisena tarkoituksena on keskittyä luontotyyppien, lajien ja yleisemmin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, lain toimeenpanolla voidaan vaikuttaa myös luonnon edellytyksiin sopeutua ilmastonmuutokseen.

Katsomme, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen sopii paremmin luonnonsuojelulain tavoitteeksi kuin esityksessä aiemmassa vaiheessa lisäksi ollut ilmastonmuutoksen hillintä. Luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutos kytkeytyvät väistämättä toisiinsa, mutta ilmastonmuutoksen hillintää ohjataan jo vahvasti muilla säädöksillä. Selkeyden vuoksi luonnonsuojelulain tarkastelukulma on tarpeen pitää jatkossakin lähtökohtaisesti luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Luonnon monimuotoisuutta turvaavat toimet edesauttavat toisaalta itsessään myös ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, että ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva tavoite täsmentyy luonnonsuojelulain yksittäisten pykälien soveltamisen kautta. Esimerkkeinä ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävistä keinoista mainitaan muun muassa ehdotukset luonnonsuojelusuunnittelun ja uhanalaisten luontotyyppien suojelun vahvistamisesta, tiedonhallinnan kehittämisestä sekä

14.6.2022

avustetusta leviämisestä ja lisäksi nykyisen lain nojalla perustettu luonnonsuojelualueverkosto. Kannamme hieman huolta siitä, että sääntelyratkaisu jättää edelleen hieman epäselväksi, millaisissa tilanteissa ja miten ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa tavoitetta käytännössä sovellettaisiin. Toiminnanharjoittajien kannalta on oleellista, että lain soveltaminen on riittävällä tavalla ennakoitavissa.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

Luonnonsuojelulakiin on hiljattain lisätty tavaroiden tai palveluiden muodossa ennallistamiseen ja hoitoon liittyviin edistämistoimiin myönnettävää tukea koskevat säännökset. Nyt ehdotetaan lisättäväksi säännös rahallisesta avustuksesta, jota voitaisiin myöntää hankkeisiin ja toimenpiteisiin luonnon monimuotoisuuden ja luonnon- ja kulttuurimaiseman suojelun ja hoidon edistämiseksi. Avustusta voitaisiin myöntää myös tutkimukseen ja kehitystyöhön. Kannatamme ehdotettua lisäystä.

Luontotyyppien suojelu

Lakiehdotuksen mukaan viranomaisten on otettava uhanalaiset luontotyypit huomioon päätöksenteossaan noudattaen muussa lainsäädännössä luontoarvojen turvaamisesta erikseen säädettyä. Pidämme mielekkäänä, että huomioonottamisvelvollisuus ehdotetaan sisällytettäväksi lakiin tässä muodossa, joka rajaa huomioonottamisen siihen, mitä muussa lainsäädännössä luontoarvojen turvaamisesta on erikseen säädetty. Perustelujen mukaan huomioonottamisvelvollisuus koskisi etenkin ympäristönsuojelulain, vesilain, maa-aineslain ja kaivoslain lupia sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia kaavoja. Alkuperäisen, laajemman ehdotuksen merkitys suhteessa muiden lakien mukaisiin menettelyihin jäi hyvin avoimeksi, ja säännöksen vaikutukset olisivat voineet olla hyvin laaja-alaisia ja ennakoimattomia. Uusi ehdotus toteuttaa paremmin periaatetta siitä, että päällekkäistä sääntelyä tulee välttää.

Uutena luontotyyppien suojelukeinona laissa säädettäisiin tiettyjen uhanalaisten tiukasti suojeltavien luontotyyppien esiintymien hävittämisen ja heikentämisen kiellosta, joka olisi voimassa suoraan lain nojalla. Toinen näistä tiukasti suojeltavista luontotyypeistä olisi serpentiinikalliot. Teknologiateollisuus katsoo, että olisi vielä tärkeää tarkastella tarkemmin, olisiko tämän luontotyyppin suojelu toteutettavissa esiintymäkohtaisesti eli ehdotetun 66 §:n mukaisesti, eikä kokonaisuudessaan suoraan lain nojalla 67 §:n mukaisesti. Tarkastelussa tulisi huomioida myös kalliotyyppin merkitys kansallisen raaka-ainehuollon kannalta.

14.6.2022

Ekologisen kompensaation toteuttaminen

Lakiehdotuksen luvussa 11 esitetään säädettäväksi vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta. Ehdotuksessa luodaan kehys sille, millä edellytyksillä kompensaatio hyväksytään. Pidämme kiitettävänä sitä, että kompensaatiosääntely ollaan tuomassa lakiin nimenomaan vapaaehtoisessa muodossa. Kuten esityksen perusteluissa todetaan, ekologinen kompensaatio on uusi luonnonsuojelun keino, johon liittyy epävarmuuksia sekä monimuotoisuusvaikutusten toteutumisen että taloudellisten ja yhteiskunnallisten vaikutusten osalta.

Teknologiateollisuus on sitoutunut tukemaan EU:n biodiversiteettistrategian tavoitetta, jonka mukaan luonnon monimuotoisuus on lähtenyt toipumaan vuoteen 2030 mennessä. Tavoittelemme edelleen globaalin biodiversiteetin merkittävää kohentumista vuoteen 2050 mennessä. Edistämme ja tuemme yritysten toimia biodiversiteetin turvaamiseksi, tavoitteiden asettamiseksi sekä biodiversiteetin hallinnan viemiseksi osaksi yritysstrategiaa. Koko toimialalle on vahvistettu biodiversiteettiohjelma, jonka ohjeiden, verkostojen ja käytäntöjen avulla alan yritykset pystyvät edistämään omia biodiversiteettitavoitteitaan. Tavoittelemme näillä toimilla biodiversiteetin turvaamista sekä sen lisäystä. Yritykset voivat myös vahvistaa luonnon monimuotoisuutta. Niiden tuottamien teknologioiden, tuotteiden ja palveluiden globaali kädenjälki biodiversiteetin kasvattamisessa voi olla samaan tapaan merkittävä kuin ilmastomuutoksen hillinnässä. Yrityksiä siis kannustetaan vapaaehtoiisiin toimiin biodiversiteetin hyvän tilan edistämiseksi jo tällä hetkellä ennen lainsäädännöllisiä velvoitteita.

Muutoksenhaku

Luonnon- tai ympäristönsuojelua edistävien yhteisöjen valitusoikeutta ehdotetaan sisällöllisesti laajennettavaksi vähentämällä muutoksenhaun ulkopuolelle jäävien päätösten määrää. Tarkoituksena olisi rekisteröityjen yhteisöjen kautta edistää yleisen edun turvaamista erityisesti paikallisesti ja alueellisesti kohdentuvien luonnonsuojelulain tarkoittamasta suojelusta myönnettävien poikkeussäännösten osalta. Tällä tuettaisiin erityisesti Århusin sopimuksen mukaista yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon. Pidämme tärkeänä sitä, että ehdotuksessa muutoksenhakuoikeus on kuitenkin rajattu paikallisiin ja alueellisiin yhdistyksiin. Katsomme, että on perusteltua, että paikallisissa asioissa valitusoikeus on nimenomaan paikallisilla yhteisöillä. Päätösten arviointi edellyttää luontoon liittyvissä kysymyksissä paikallista tuntemusta.

Teknologiateollisuus

muistio

4 (4)

14.6.2022

Lisätiedot

Tiina Fiskaali, asiantuntija, kestävä kehitys
s-posti: tiina.fiskaali(at)teknologiateollisuus.fi
puh: 040 545 0195